

## ПРОДУКТИВНІСТЬ БОБОВО-ЗЛАКОВИХ ТРАВСУМІШОК ЗАЛЕЖНО ВІД ЇХ ВИДОВОГО СКЛАДУ

виконавець: **О.О. Дяченко**, 201 «Агрономія», «Енергоощадні технології в рослинництві та кормовиробництві»  
 науковий керівник: **д.с.-г.н., професор Г.І. Демидас**



**Актуальність теми.** У комплексі заходів, направлених на підвищення продуктивності багаторічних агрофітоценозів, є ефективне використання генетичного потенціалу бобових і злакових трав. Саме тому підвищення продуктивності сіяних лучних травостоїв на основі їх потенційних можливостей на сьогоднішній день набуває особливого значення, як один із шляхів підвищення конкурентно-здатності тваринницької продукції.

Важливі наукові розробки з питань розвитку луківництва здійснено відомими вченими А.В. Боговіним, А.О. Бабичем, П.С. Макаренком, Я.І. Машаком, В.Ф. Петриченком, В.Г. Кургаком, К.П. Ковтун та іншими, проте багато питань даної проблеми залишається ще недостатньо вивченими.

В зв'язку з цим особливої актуальності набуває виявлення закономірностей формування бобово-злакових агрофітоценозів і розробка ефективних прийомів підвищення їх продуктивності на основі удосконалення видового складу травосумішок, режимів використання та способів удобрення травостоїв.

**Мета дослідження полягає** у виявленні закономірностей формування продуктивності бобово-злакових травосумішок залежно від видового складу, режимів використання та удобрення.

**Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:**

- підібрати біологічно-сумісні види злакових і бобових багаторічних трав різної укісної стиглості для заготівлі високопоживного корму;
- вивчити вплив способів удобрення на ріст і розвиток бобово-злакових травостоїв;
- встановити вплив видового складу та удобрення на урожайність і продуктивність бобово-злакових травосумішок;
- оцінити якість та поживну цінність корму бобово-злакових травосумішок за різних способів удобрення.
- дати енергетичну та економічну оцінку ефективності досліджуваних елементів технології створення та використання бобово-злакових травосумішок.

### Схема досліду

#### Фактор А. Травосумішки.

1. **Ранньостигла:** грятися збірна – (4 млн./га) + очеретянка звичайна – (8 млн./га) + коношина лучна – (3 млн./га) + лядвенець рогатий – (5 млн./га);
2. **Середньостигла:** пажитниця багаторічна – (4 млн./га) + костриця лучна – (8 млн./га) + коношина лучна – (3 млн./га) + лядвенець рогатий – (5 млн./га);
3. **Пізнньостигла:** тимофіївка лучна – (8 млн./га) + костриця східна – (4 млн./га) + коношина лучна – (3 млн./га) + лядвенець рогатий – (5 млн./га).

#### Фактор В. Удобрення.

1. Контроль (без добрив);
2. P<sub>90</sub>K<sub>90</sub>;
3. N<sub>90</sub>P<sub>90</sub>K<sub>90</sub>;
4. Акселератор.

#### Фактор С. Режими використання.

1. Двоукісне;
2. Триукісне



### РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

1. Для забезпечення виробництва кормів високої якості та енергетичної цінності необхідно висівати травосумішки різних груп стиглості – ранньостиглу, середньостиглу та пізнньостиглу.
2. В умовах природного зволоження Лісостепу Правобережного для отримання 10,65-12,24 т/га сухої маси, 8,75-10,03 т/га кормових одиниць та 1,39-1,60 т/га перетравного протеїну бобово-злакові травосумішки необхідно удобрявати поверхнево повним мінеральним добривом з розрахунку N<sub>90</sub>P<sub>90</sub>K<sub>90</sub>.

### Урожай сухої речовини бобово-злакових травосумішок залежно від режимів використання та удобрення (у середньому за 2020-2021 рр.)

Травосумішка	Удобрення	Режими використання					
		двоукісне			триукісне		
		вихід сухої маси, т/га	приріст до контролю		вихід сухої маси, т/га	приріст до контролю	
т/га	%		%	т/га			
Ранньостигла	Контроль	6,59	-	-	6,92	-	-
	P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	7,92	1,33	20,18	8,26	1,34	19,36
	N <sub>90</sub> P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	10,30	3,71	56,30	9,90	2,98	43,06
	Акселератор	7,32	0,73	11,07	8,19	1,27	18,35
Середньостигла	Контроль	7,22	-	-	7,32	-	-
	P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	8,71	1,49	20,64	8,71	1,39	18,99
	N <sub>90</sub> P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	10,34	3,12	43,21	10,40	3,08	42,08
	Акселератор	8,02	0,80	11,08	8,28	0,96	13,11
Пізнньостигла	Контроль	7,99	-	-	8,07	-	-
	P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	9,21	1,22	15,26	9,78	1,71	21,18
	N <sub>90</sub> P <sub>90</sub> K <sub>90</sub>	10,54	2,55	31,91	11,29	3,22	39,90
	Акселератор	8,51	0,52	6,51	8,86	0,79	9,78
НІР <sub>05</sub> , т/га		А – 0,16, В – 0,22, С – 0,13, АВ – 0,38, АС – 0,22, ВС – 0,31, АВС – 0,54					